

Rollenspel accountant in aandeelhoudersvergadering

Zweet in de handen

Studenten aan de Universiteit van Amsterdam trainen in een succesvol rollenspel hun mogelijk toekomstig optreden in de aandeelhoudersvergadering. Met 'acteurs' en echte topbestuurders. Henk Langendijk: 'Mijn naam is Peter Paul de Vries.'

ADRIE BOXMEER

Welkom in de aandeelhoudersvergadering van Ahold. In de zaal hebben zich zo'n honderd, veelal kritische, aandeelhouders verzameld. Achter de tafel de raad van bestuur en de raad van commissarissen, die zich bepaald niet uitputten in het verstrekken van uitgebreide informatie. Dat maakt de stemming onder de aandeelhouders er niet beter op. Zie hier het klimaat waarin de accountant zich naar het spreekgestoelte begeeft om enkele vragen te beantwoorden. De spanning is van zijn gezicht te lezen. De eerste vragen gaan hem nog redelijk af. Maar dan staat er een man op in de zaal. Hij stelt zich voor, maar dat is in feite een overbodigheid, want hij heeft in de beursgenoteerde wereld nauwelijks enige introductie. "Geachte voorzitter, mijn naam is Peter Paul de Vries ..."

De accountant voelt nu echt het klamme zweet in zijn handpalmen ...

Rauwe werkelijkheid

Wellicht ter geruststelling: dit is geen verslag van een aandeelhoudersvergadering die daadwerkelijk heeft plaatsgevonden, maar een korte samenvatting van een rollenspel zoals dat enige tijd geleden is gehouden aan de Universiteit van Amsterdam. Doel was om accountants ter afronding van hun studie te

laten proeven aan de, zo nu en dan wellicht wat rauwe, werkelijkheid van het vak. Initiatiefnemers van 'Accountant in de Praktijk' zijn hoogleraar accountantscontrole Philip Wallage en Andries Polman, coördinator van het accountancy-onderwijs van de postmaster opleiding aan de UvA. Voor de volledigheid: Peter Paul de Vries was niet echt aanwezig. Wegens een overvolle agenda moest hij verstek laten gaan. De directeur van de Vereniging van Effectenbezitters verscheen daarom ten tonele in een glansrol van Henk Langendijk, hoogleraar externe verslaggeving aan de UvA en Nyenrode Business Universiteit.

Openbaring

Wat was de aanleiding voor het organiseren van dit rollenspel? Philip Wallage: "Een accountant vervult vanaf dit jaar een nieuwe rol in de aandeelhoudersvergaderingen van beursgenoteerde ondernemingen. Hij moet als de aandeelhouders dat willen, tekst en uitleg over de jaarrekening geven. Ik ben ook partner bij KPMG en zie dat mijn collega's via trainingen op hun nieuwe rol worden voorbereid. Ik ging ervan uit dat, als hierover al vragen bij ervaren accountants leven, dit zeker het geval moest zijn bij studenten." Het rollenspel is het slotstuk van een vierdaag-

se training. Andries Polman: “Met Accountant in de Praktijk willen we samenwerken in teams, presentatie en toepassen van kennis toetsen. Ahold staat hierbij centraal. De eerste dag moeten de studenten in groepen een strategische risicoanalyse uitvoeren. De tweede dag krijgen ze een presentatietraining aan de hand van een krantenartikel en relevante regelgeving. Alhoewel de meeste studenten zeiden dat ze die training al op hun werk hadden gehad, bleek het op de juiste manier presenteren in een gezelschap voor velen toch een openbaring. De derde dag bijten ze zich vast in de externe verslaggeving aan de hand van het jaarverslag van Ahold, ter voorbereiding op de aandeelhoudersvergadering. En op de laatste dag sluiten we af met drie AvA-sessies. De studenten vervullen dan niet alleen de rol als accountant, maar ook die van aandeelhouders, raad van bestuur en de voorzitter van de raad van commissarissen.”

Jaap Peters

Tijdens de training spelen ook enkele hotshots uit het bedrijfsleven zichzelf. Zo geven de voormalige bestuursvoorzitters Jaap Peters (Aegon) en Cor Herkströter (Shell) acte de présence. Peters, die de commissie voorzat die het voorbereidende werk deed voor ‘Tabaksblat’, is

vol lof over de studenten. “Ze deden het goed en met groot enthousiasme. Zeker als je bedenkt dat accountants moeten opereren binnen de grenzen van hun geheimhoudingsplicht. Hoe weersta je dan de druk van aandeelhouders die zoveel mogelijk willen weten? Daar komt nog bij dat accountants worden opgeleid om schriftelijk verantwoording af te leggen. Dan valt het niet mee om dat opeens ten overstaan van een zaal mondeling te moeten doen. Het viel me op dat de studenten die voor aandeelhouder speelden niet kritisch genoeg doorvroegen. Maar dat gebeurt in het echt ook vaak niet.”

Arrogant

Karin Herrebout, trainer/coach bij Greep management- en organisatieontwikkeling, was verantwoordelijk voor de presentatietraining. “De studenten beschikken allen over veel kennis over hun vak. Dat is niet het probleem. Maar hoe breng je dat begrijpelijk over op een zaal met belangstellenden, die vaak emotioneel zijn omdat de koers van hun aandelen is gedaald? Hoe ga je om met die emoties? Je kunt je daarvoor afschermen door in een standaard verhaal je kennis over de zaal uit te strooien. Maar dan loop je het risico dat je arrogant overkomt, hetgeen de gemoederen

verder doet oplaaien. Je kunt ook werkelijk begrip tonen voor wat de aandeelhouders beweegt. Het blijkt dat weinig studenten dat zo maar kunnen. Hoopvol is wel dat na vier dagen iedereen er op vooruit is gegaan en meer oog heeft voor de toehoorder.”

Geen jargon

Een van de deelnemende studenten was Thomas van der Weijden. Hij werkt sinds 2003 bij Ernst & Young en is bijna afgestudeerd. “Ik vond het heel leerzaam, alhoewel ik de kennis de eerste jaren waarschijnlijk niet in praktijk hoeft te brengen. Want de aandeelhoudersvergadering toespreken doet de RA die zijn goedkeurende handtekening zet, dat is een zaak van partners. Voordat ik aan de cursus begon, dacht ik dat de training niets voor mij was. Ik dacht: Accountant in de praktijk, dat ben ik toch al twee jaar? Maar met name van de presentatietraining heb ik het een en ander geleerd. Bijvoorbeeld dat als iemand een vraag stelt, je die moet herhalen. Dan geef je aan dat je de vraag hebt begrepen. En door de vragensteller bij zijn naam te noemen, laat je blijken dat je hem serieus neemt. Ook heb ik geleerd dat we niet in jargon moeten praten als we de aandeelhouders toespreken. Dat moet je in Jip en Janneke-taal doen.” ■